

Veileder til praksissteder i førstelinjen (PSYC4415)

Denne veilederen beskriver førstelinjepraksis, krav til gjennomføring av praksis samt annen relevant informasjon rettet mot praksisstedene.

- **Praksiskonsulent:** Simen Gudbrandson (simen.gudbrandson@psykologi.uio.no)
- **Praksiskoordinator:** Ida S. Bernhardt (i.s.bernhardt@psykologi.uio.no)
- **Emneansvarlig:** Egil Nygaard (egilny@psykologi.uio.no), Rune Flaaten Bjørk (r.f.bjork@psykologi.uio.no) og Annika Melinder (a.m.d.melinder@psykologi.uio.no)
- **Interne gruppeveiledere ved PSI:** Bernadette Christensen, Karin Holt, Rune Flaaten Bjørk, Annika Melinder, Thale Kinne Rønquist, Egil Nygaard, Katja Nyman, Ingeborg Standerholen Lishaugen og Sigrid Kjuus (det varierer noe fra semester til semester hvem som er interne veiledere)
- **Praksiskontakt:** Fagperson ved praksisstedet som er ansvarlig for praktisk tilrettelegging og oppfølging.
- **Praksiskoordinator ved Sykehjemsetaten:** Ragnhild Kristin Myntevik Høisæth ragnhild.hoisath@syke.oslo.kommune.no

Praksis i førstelinjetjenesten foregår i studentenes 8. semester på profesjonsprogrammet som del av emnet Helsefremmende og forebyggende arbeid (4): psykologisk arbeid i førstelinjetjenesten (PSYC4415). Studentene skal på dette emnet ha praksis på ulike områder i førstelinjetjenesten. De har før dette hatt forpraksis med voksne i 7. semester, der de har foretatt utredning av psykiske vansker hos voksne over 18 år.

Førstelinjepraksis er organisert slik at studentene får erfaring med ulike yrkesgrupper innenfor psykisk helsearbeid og med tverrfaglig samarbeid. Dette anses som viktig grunnlag både som forberedelse til hovedpraksis i 10. semester og senere yrkesutøvelse. Praksis skjer ved eksterne institusjoner som tilbyr tjenester på et lavterskelnivå innen førstelinjen, og har et omfang på 44 skoletimer (tilsvarer 33 klokketimer) over 5 uker med ca. 8-9 skoletimer per uke. Hyppighet, lengde og tidspunkt på dagen må tilpasses arbeidsplassen og arbeidsoppgavene.

Emnet, [PSYC4415](#), har som formål å gi studentene kunnskap og praksis innenfor feltetsteori og metodikk,. Dette gjøres gjennom 1) seminarer og forelesninger (innføring i temaene evaluering av helsefremmende og forebyggende arbeid, kommunepsykologi, konsultasjon, tverrfaglig samarbeid, skolepsykologi, PPT, barnevern, eldreomsorg, rusproblematikk, familievern, arbeid med enslige mindreårige flyktning, kriseberedskap og forebygging av vold og overgrep i nære relasjoner), 2) via evaluering av et helsefremmende og forebyggende tiltak på praksissted og 3) via praktisk erfaring i praksisperioden i forbindelse med klientarbeid, konsultasjon, tverrfaglig samarbeid og helsefremmende og forebyggende arbeid. Studentene skal i løpet av praksisperioden være i direkte kontakt med aktuelle klienter (for studenter i sykehjems-praksis er det utarbeidet egen skriftlig veileder i samarbeid med sykehjems etaten).

På de neste sidene følger en kort redegjørelse for gjennomføring av praksis, avtaletekst til orientering og evalueringsskjema/praksisrapport som fylles ut av student og praksiskontakt ved avslutning av

praksisperioden. Informasjon om profesjonsstudiet, inklusive studieløpsmatrise, ligger ute på nett: <http://www.uio.no/studier/program/psykologi-profesjon/>

Gjennomføring av praksis

I forkant av et praksissemester:

Mot slutten av hvert semester sendes en forespørsel fra PSI om hvorvidt det er aktuelt for praksisstedet å ta imot student det kommende semesteret. Før praksisstart ved et nytt praksissted, er det ønskelig fra PSI sin side å ha kontakt med praksiskontakt rundt det konkrete opplegget. Både praksiskonsulent og praksiskoordinator ved PSI er tilgjengelige for å drøfte aktuelt opplegg, både før og underveis i praksis. Praksiskoordinator vurderer faglig relevans, mens praksiskonsulenten kan ivareta mer administrative hensyn (unngå kollisjon med øvrig undervisning, ivareta praksisomfang, etc).

For studenten er det viktig å få direkte kontakt med relevante klienter og/eller få erfaring med helsefremmende og forebyggende tiltak. Det er viktig å lage en tydelig og fleksibel plan for praksisperioden i starten som kan være et viktig redskap for å ivareta best mulig praksis samt gi studenten en forståelse av egen rolle og formålet med den aktuelle praksis.

Praksiskontakt

Praksiskontakten ved praksisstedet sørger for at studentene får relevante arbeidsoppgaver og dokumenterer at praksis blir fullført slik den skal. Studentene har obligatorisk frammøte og skal – i samarbeid med praksiskontakt – søke å ivareta aktuelle oppgaver innenfor rammen av praksisformatet. Dersom det oppstår tvil om godkjenning av praksis, skal dette meddeles til den aktuelle student, samt til praksiskoordinator ved PSI tidligst mulig i praksisperioden. Det er av betydning at studenten får mulighet til å oppleve en prosess over tid for å få utbytte av veiledningsgruppene som foregår parallelt med praksis. Samtidig må hyppighet, lengde og tidspunkt på dagen tilpasses arbeidsoppgavene på hvert enkelt praksissted. Det er ønskelig at praksiskontakt ved praksisstedet er psykolog, men det stilles ikke krav om dette. Praksiskontakt ved praksisstedet har ansvar for praktisk tilrettelegging og oppfølging, og er ikke å anse som veileder.

Intern veiledning og taushetserklæring

Studentene får gruppeveiledning på instituttet fire ganger (à 3 timer) i løpet av praksisperioden, der praksis drøftes og veiledes i felles gruppesamlinger ved Psykologisk institutt.

Studentene er underlagt full taushetsplikt i tilknytning til alt som vedrører klientarbeidet. Erklæring om taushetsplikt undertegnes ved PSI. Ved sin underskrift er studenten forpliktet av psykologens fagetsiske regler. Praksisstedet avgjør selv om studentene i tillegg skal undertegne egen taushetserklæring ved institusjonen. Studentene har anledning til å legge fram anonymisert materiale om klienter i undervisningsøyemed på veiledningen ved PSI, og på parallelle kurs. I denne forbindelse er studenten forpliktet til å respektere strenge krav om anonymisering. På disse kursene/veiledningsgrupper vil det forøvrig kun være andre studenter som deltar i tilsvarende praksis og dermed bundet av full taushetsplikt.

Fravær

For at praksis skal godkjennes må fravær ikke overskride 15 %. Dersom man overskrider 15% fravær i forpraksis må dette evt. kompenseres på praksisplassen, dersom praksisplassen har mulighet til å tilby dette. Har praksisplassen ikke mulighet til å tilby studenten å kompensere på et annet tidspunkt, vil praksis ikke bli godkjent.

Aktuelle arbeidsoppgaver for studenten:

- Gjennomføre klientsamtaler (støttesamtaler, kartleggingssamtaler, veiledningssamtaler)
- Utførelsefremmende eller forebyggende tiltak av kortere varighet
- Følge ulike yrkesgrupper ved praksisstedet i sitt daglige virke, og på denne måten å få erfaring med ulike roller og kompetanse i det tverrfaglige samarbeidet
- Delta i tverrfaglige drøftinger og samarbeid
- Holde faglige fremlegg for personale eller klientmålgruppe innen relevante psykologiske temaer
- Delta i samtalegrupper
- Delta i vurderinger og drøftinger rundt behandlingsopplegg/utredninger
- Delta i eller bidra til observasjoner og innsamling av informasjon på oppdrag av ansatte ved praksisstedet

Mot slutten av praksisperioden (praksisrapport):

Mot slutten av praksistiden skal studentene skrive en evalueringsrapport der arbeidsoppgaver og erfaringer beskrives (se vedlegg 1). Rapporten legges til grunn for en avsluttende samtale mellom student og praksiskontakt ved arbeidsplassen. Etter samtalen godkjenner og fullfører praksiskontakt rapporten; og skriver eventuelle kommentarer. Dersom det oppstår tvil om godkjenning av praksis, skal dette meddeles til den aktuelle student, samt til praksiskoordinator ved PSI tidligst mulig i praksisperioden.

Godkjent og signert evalueringsrapport sendes til ekspedisjonen på PSI (info@psykologi.uio.no). (Skjema sendt direkte fra studentens egen e-post kan ikke godkjennes av hensyn til universitetets fusk-reglement.)

Praksiskontakt på praksisstedet og emnelærer ved PSI får kopi av endelig rapport. Rapporten kan også benyttes som utgangspunkt for siste gruppeveiledning ved Psykologisk institutt etter avsluttet praksis. På grunnlag av overstående, fastsetter emnelærer studentens karakter: Bestått/ikke bestått.

Etter gjennomført praksisperiode:

Honorar for forpraksis førstelinje kan utbetales ved at praksisstedene sender inn faktura pålydende 800 kr. per student til Psykologisk institutt. Dette er en symbolsk sum som er ment å komme praksisstedet som helhet til gode. Se UiO's rutiner for fakturering her: <https://www.uio.no/om/samarbeid/sendefaktura-til-uio/>

Om avtalen

Avtalen mellom praksissted og Psykologisk institutt som underskrives gjelder fortløpende. Den kan sies opp av en av avtalepartene med ett semesters varsel. Endringer i avtalen (f.eks. om antall studenter) må varsles av praksisstedet minst to måneder før undervisningen tar til og godtas av begge parter. Når

kontaktpersonen ikke kan fortsette neste semester ivaretas kontinuiteten ved at vedkommende finner en som kan overta.

Den ene avtalepart er Psykologisk institutt i Oslo ved instituttleder. Den annen avtalepart er praksisinstitusjonens leder eller den som har delegert myndighet på vegne av denne og som gjennom å returnere denne kontrakten elektronisk til PSI bekrefter at det er inngått en avtale om praksisplass i henhold til teksten i denne avtalen.

Om skikkethetsvurdering

Psykologisk institutt er pålagt å foreta løpende skikkethetsvurderinger av studentene gjennom hele studiet, innbefattet perioden i førstelinjepraksis. I denne perioden vil praksiskontakten være den som er best i stand til å vurdere om det foreligger alvorlige forhold vedrørende studentens atferd eller holdninger som bør rapporteres videre. For øvrig omfattes studentene av Lov om helsepersonell på vanlig måte, herunder inngår det rapporteringsansvar arbeidsstedet har for utilbørlig atferd knyttet til forsvarlighet.

Skikkethetsvurderingen følger "Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning" (nr. 859) fastsatt 30. juni 2006 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 4-10 sjette ledd.

Følgende forhold kan ligge til grunn for en vurdering av manglende skikkethet:

1. Mangler vilje/evne til omsorg, forståelse og respekt for klienter eller pasienter
2. Mangler vilje/evne til samarbeid, til å etablere tillitsforhold og kommunisere med klienter og medarbeidere
3. Viser truende eller krenkende atferd i studiesituasjonen
4. Misbruker rusmidler/ulovlig tilegnelse av medikamenter
5. Har problemer som gjør at hun/han fungerer dårlig i forhold til omgivelser
6. Har liten selvinnsikt i forbindelse med oppgaver i studiet og kommende yrkesrolle
7. Viser uaktsomhet og uansvarlighet som kan medføre risiko for andre
8. Mangler vilje/evne til å endre uakseptabel atferd i samsvar med veiledning

Oppstår det tvil eller bekymring knyttet til en student i praksis, skal praksiskoordinator Ida Stange Bernhardt (i.s.bernhardt@psykologi.uio.no)/ evt. praksiskonsulent Simen Gudbrandson (simen.gudbrandson@psykologi.uio.no) ved PSI umiddelbart kontaktes.

Vedlegg 1

EVALUERING OG RAPPORT AV FORPRAKSIS I FØRSTELINJETJENESTE (PSYC4415)

Forpraksis i førstelinjetjenesten.

STUDENTENS NAVN:

SEMESTER (V/H og årstall):

PRAKSISSTED:

PRAKSISEVALUERING FRA STUDENT (Kortfattet, stikkordspreget – 1 til 2 sider)

1. Beskriv arbeidsoppgaver i praksistiden
2. Hva slags typer samtalepartnere/ rådsøkere har du møtt? (beskriv alder, henvisningsgrunnet bakgrunn, problemstillinger, osv.)
3. Hva har du lært? (kortfattet oppsummering på 5-10 linjer)
4. Hvordan vurderer du ditt eget arbeid?
5. Hva er viktig for deg å utvikle videre?
6. Hvordan vurderer du praksisstedets tilrettelegging?

Dato:

Studentens navn:

(Ta med dette skjemaet i utfylt stand til praksiskontakten ved praksissted før siste praksisdag)

PRAKSISRAPPORT FRA PRAKSISKONTAKT

Studenten har utført de arbeidsoppgavene som er lagt til praksis	Kryss av:	
Studenten har fulgt de normer som gjelder for fremmøte og arbeidstid	Kryss av:	
Studenten har foretatt en skriftlig evaluering av egen praksis (se ovenfor)	Kryss av:	
Studenten har møtt opp til avtalt tid og praksisomfanget er ivaretatt	Kryss av:	
Studenten har ikke fremstått som ruset eller opptrådt upassende	Kryss av:	
Jeg har intet å bemerk	Kryss av:	

På bakgrunn av denne vurdering er praksis:

Gjennomført..../ikke gjennomført.... (kryss av)

Eventuelle utdypende kommentarer dersom det er noe å bemerke:

Dato:

Praksiskontaktens navn: